

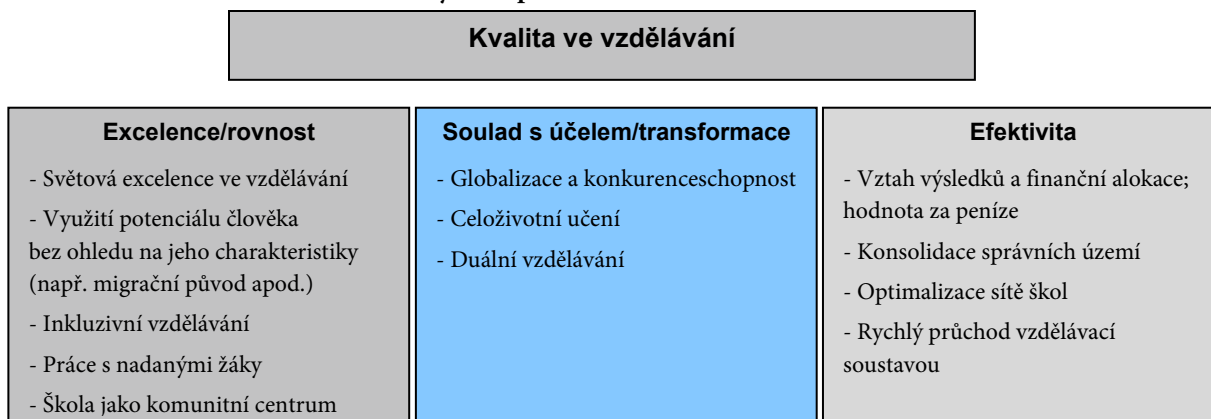
efektivitu v těchto dokumentech méně jasně³⁴ (viz např. Wolter 2010 pro tvrzení o inverzním vztahu využití slova efektivita vzdělávání a výzkumu jeho významu). Takto zůstává myšlenka ekonomické efektivity nejčastěji zmiňována ve vztahu dosahovaných výsledků ve vzdělávání na jedné straně a financování vzdělávání na straně druhé, nicméně praktické naplnění této myšlenky je méně jasné (viz rovněž Gonand, Joumard a Price 2007 pro zdůraznění vazby efektivity a orientace na výsledky respektive význam benchmarkingu). V tomto ohledu lze nejvyšší míru specifikace pozorovat v případě některých anglosaských a severovýchodních zemí (např. Anglie, Spojené státy, Švédsko), u nichž je zmiňována v současnosti módní myšlenka konceptu *New Public Management* – hodnota za peníze (*value-for-money*), ale rovněž v případě Slovenska. V případě USA je celý koncept velmi silně zasazen do metodiky rozdělování federálních grantů. Vedle toho je ekonomická efektivita vzdělávání chápána rovněž jako:

- Rychlý průchod žáka vzdělávací soustavou (viz Dánsko),
- Konsolidace systému administrativní správy (viz Finsko, Rakousko),
- Optimalizace velikosti školy (viz Norsko).

Gonand, Joumard a Price (2007) pak uvádí rovněž aspekt spojení zdrojů a specifických potřeb žáků. Benavides et al. (2012) zdůrazňují pozitivní vliv investic v rané fázi vzdělávání na efektivitu systému, a to v návaznosti na ekonomickou návratnost poskytnutých prostředků v budoucnosti. Současně Benavides et al. (2012) hovoří o vyšším přínosu finančních výdajů na zaostávající žáky, a to v kontextu skutečnosti, že tyto výdaje na žáky z ekonomicky lépe situovaných rodin jsou nahrazeny výdaji rodinnými. Na tomto základě Benavides et al. (2012) doporučuje zaměřit veřejné intervence pro zvýšení efektivity vzdělávacího systému jednak na ranou fázi vzdělávání a jednak na zaostávající žáky a socioekonomické znevýhodnění (viz rovněž OECD 2010b pro vztah rovnosti ve vzdělávání a jeho efektivity).

Uvedené závěry hodnocení umožňují syntetizovat zjištěné poznatky do podoby jednoduchého schématu jako podpůrného nástroje pro strukturaci myšlenek vztahujících se ke kvalitě ve vzdělávání v relevantních koncepčních dokumentech (viz obrázek 1-1).

Obrázek 1-1: Kvalita ve vzdělávání – syntéza poznatků

Zdroj: vlastní zpracování – syntéza poznatků dílčích podkapitol

Jakým způsobem lze zasadit dosud uvedené poznatky do situace v České republice? Hodnocení hlavních koncepčních dokumentů České republiky v oblasti vzdělávání ukazuje na následující skutečnosti (viz MŠMT 2001, MŠMT 2007, MŠMT 2011a, MŠMT 2013a, Santiago et al. 2012, UNESCO 2012h):

³⁴ Wolter (2010) uvádí zájem o téma efektivity vzdělávání v kontextu tří dílčích motivů. První motiv je spojen s obecným zájmem o efektivitu poskytování krátkých se veřejných zdrojů. Druhý motiv vychází z pozitivních dopadů úspor z efektivity na další využití zdrojů. Třetí motiv se pak týká zvyšování důvěry v celý systém ve vazbě na jeho efektivitu.